

Dato: 09-04-2025 /Journalnummer: 88.00.00-S00-1-24

Afgørelse kontrolprogram for Læsten distributionsvandværk 2025-2030

Til Læsten distributionsvandværk

Hermed modtager I det fastlagte kontrolprogram 2025 til 2030, som skal sikre regelmæssig kontrol af vandkvaliteten fra vandforsyningen.

Læsten Vandværk er et distributionsvandværk, men skal stadig sikre og dokumentere vandkvaliteten ved forbrugerne.

Kontrolprogrammet er udarbejdet i medfør af Drikkevandsbekendtgørelsen¹, og forholder sig derudover til lokale forhold, i forhold til analyseomfang og frekvens.

Ændres der i Drikkevandsbekendtgørelsen vil Randers Kommune orientere og vejlede om, hvordan disse ændringer skal implementeres i kontrolprogrammet.

Kontrolprogrammet er gældende indtil 31/12/2030.

Der kan klages over denne afgørelse frem til den 7/5/2025 – se klagevejledningen.

Kontrolprogrammet består af dette brev med tilhørende bilag. Bilaget indeholder distributionsvandværkets stamdata, kontrolprogram, kontrolpakker, undtagelsesparametre og oversigt over prøvetagningssteder.

I skal sende dette brev samt tilhørende bilag til et akkrediteret analysefirma². I kan frit vælge hvilket laboratorium, I vil benytte. I forlængelse af udarbejdelsen af jeres kontrolprogrammet, skal I udvælge prøvetagningsadresser for de næste 6 år. I skal selv aftale prøvetagningssteder med analysefirmaet.

Prøvetagningsstederne må ikke udtages ved samme forbruger eller på den samme del af ledningsnettet, hver gang prøven udtages.

¹ Bekendtgørelse nr. 221 af 25/02/2025 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg § 17 stk. 3 (Drikkevandsbekendtgørelsen)

² Vandprøver skal udtages og analyseres af et akkrediteret analysefirma jf. Drikkevandsbekendtgørelsen

I kontrolprogrammet (se bilag 1) er anført hvornår prøverne skal tages og hvordan prøverne på skift skal udtages ved forskellige forbrugere. Har Randers Kommune stillet krav om prøvetagning på specifikke adresser eller zoner, vil det fremgå af kontrolprogrammet (bilag 1).

Risikovurdering

Da vandværket er et distributionsvandværk, der får vand fra Sønderbæk Vandværk, er der kun lavet risikovurdering i forhold til analyser der skal udtages på ledningsnettet.

Risikovurderingen ses i kontrolprogrammets bilag. I nedenstående Tabel 1, ses en opsummering af risikovurderingen.

Tabel 1 Risikovurdering af distributionsvandværket med henblik på, at efterse om der er behov for supplerende analyser eller ændret prøvetagningshyppighed i det ordinære kontrolprogram.

	Kort beskrivelse af forhold	Vurdering af risiko og beskrivelse af parameter hvis risikoen er andet end lav
Tilstand ledningsnet	Acceptabel	Lav risiko
Rentvand fra Sønderbæk Vandværk	Acceptabel kvalitet. Overholder kvalitetskravene undtagen for uran (12 µg/l), der er over grænseværdien for drikkevand på 10 µg/l. BAM (op til 0,053 µg/l), CGA369873 (op til 0,016 µg/l) og DMS (op til 0,02 µg/l). Der er kun fund af BAM i seneste analyse og under 0,05 µg/l.	Høj risiko for uran. Moderat risiko mht. pesticider (BAM, DMS og CGA369873) i forhold til at overholde grænseværdien.

Supplerende analyser og øget analysefrekvens pga. risikovurderingen

I risikovurderingen fra Sønderbæk Vandværk er der øget analysefrekvens for BAM i indvindingsboringerne på grund af fund af stoffet over grænseværdien for drikkevand. Derudover er der øget analysefrekvens i boringerne for nitrat og sulfat på grund af et forhøjet indhold af nitrat i begge boringer.

I drikkevandet fra Sønderbæk Vandværk ligger uranindholdet over grænseværdien for drikkevand og der skal derfor tages årlige analyser for uran i drikkevandet. Derudover skal der analyseres for uran i begge boringer, for at kunne vurdere hvor det forhøjede indhold af uran kommer fra. Styrelsen for Patientsikkerhed har vurderet, at det i en kortere periode er sundhedsmæssigt forsvarligt at drikke vand med et uranindhold på op til 20 µg/l, mens Sønderbæk Vandværk arbejder på at nedbringe koncentrationen i rentvandet.

Undtagelser i analysepakkerne

I drikkevandsbekendtgørelsen beskrives en lang række stoffer og analysegrupper, som kun skal medtages i kontrolprogrammet, hvis bestemte forudsætninger gør sig gældende. Disse stoffer og analysegrupper fremgår i bilag 1 under fanebladet "Undtagelsesparametre".

Der er for Læsten Distributionsvandværk ingen af de anførte forudsætninger gældende, hvorfor der ikke skal medtages nogen af de øvrige nævnte stoffer af "Undtagelses-parametre". Såfremt forudsætningerne på et senere tidspunkt bliver gældende, kan der være andre stoffer og analysegrupper, der fremadrettet skal indgå i kontrolprogrammet.

Kontrolprogram

I den lovpligtige del af det nye kontrolprogram, ligger hovedparten af analyserne ude hos forbrugeren, og udtages som straks prøver, benævnt som Gruppe A og Gruppe B parametre.

Gruppe A og B prøver spredes ud over året og udtages fordelt over ledningsnettet, så det sikres, at alle dele af distributionsnettet undersøges, og dermed har repræsentative analyser for årstidsvariation og sæsonpræget forbrugsmønster (jf. kapitel 4.2 i vejledning i Vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg (Vejledning nr. 55, februar 2022)). Det foreslås, at der tages hensyn til sårbare forbrugere, f.eks. børnehaver og plejehjem, ved udvælgelsen af prøvesteder.

I bilag 1 er forsyningsnettet opdelt i en række zoner og placering af sårbare forbrugere er vist. Eksisterende prøvesteder kan stadig benyttes, men Randers Kommune ønsker at der udtages minimum en gruppe A prøve fra hver zone.

Den præcise adresse for prøvestederne er distributionsvandværkets valg.

Kontrolprogrammet er gældende i en periode på maksimalt 6 år. Kommunen skal og kan til enhver tid tage kontrolprogrammet op til fornyet vurdering, når det er miljø- eller sundhedsfagligt begrundet, jf. Drikkevandsbekendtgørelsens §17 stk. 3.

I kontrolprogrammet vedlagt i bilag 1 fremgår en række anbefalet driftskontroller hhv. på ledningsnettet samhörigt med Gruppe-A taphane prøver. Disse analyser er ikke lovpligtige, men distributionsvandværket har ved disse "bør analyser" den påkrævede dokumentation for, om en eventuel forurening skyldes distributionsvandværkets egne installationer jf. Drikkevandsbekendtgørelsens § 20 eller forbrugers private installationer.

Kontrolprogrammet for Læsten Distributionsvandværk tager udgangspunkt i en dagsproduktion af drikkevand på 104 m³, hvilket betyder at der skal udtages 4 Gruppe A-analyser hvert år samt 1 Gruppe B-analyse hvert år.

Operationelle kontrolprogram

Det operationelle kontrolprogram skal hurtigt skabe indsigt i problemer vedrørende den driftstekniske funktion og vandkvaliteten, således at der hurtigt kan iværksættes afhjælpende foranstaltninger. Det operationelle kontrolprogrammer skal bekræfte effekten af vandforsynings kontrolforanstaltninger i relation til distribution og oplagring.

Det operationelle kontrolprogram kan indeholde ugentlige eller kontinueret analyser for turbiditet.

Da Sønderbæk Vandværk indvinder fra grundvandskilder, kan turbiditet være forårsaget af jern og mangan. Det vurderes derfor, at vandværket ikke behøver et operationelt kontrolprogram for turbiditet.

Høring

Forud for høringen modtog Randers Kommune d. 12/03/2024 et udkast til justering af kontrolprogrammet. Dette udkast er blevet inddraget som input i et foreløbigt udkast til afgørelse om et nyt kontrolprogram, som blev sendt i høring den d. 07/03/2025.

Kommunen modtog Vandmiljø Randers' indstilling til kontrolprogrammet d. 26/03/2025. Vandmiljø Randers beskriver, at Læsten er et distributionsvandværk -et forsyningsområde kun med ledningsanlæg, som køber vand fra det private almene Sønderbæk Vandværk. VMR mener at brugen af ordet "Vandværk" er misvisende og bør rettes til enten: Forsyningsområde eller Distributionsvandværk.

Fremadrettet benyttes betegnelsen distributionsvandværk.

Herudover har Vandmiljø Randers efterspurgt supplerende oplysninger omkring uran, og hvordan de skal forholde sig til dette. Styrelsen for Patientsikkerhed har vurderet, at det i en kortere periode er sundhedsmæssigt forsvarligt at drikke vand med et uranindhold på op til 20 µg/l, mens Sønderbæk Vandværk arbejder på at nedbringe koncentrationen i rentvandet. Læsten distributionsvandværk skal derfor ikke foretage sig noget på nuværende tidspunkt.

De prøvetagningsadresser, som Vandmiljø Randers har fremsendt, er anvendt i det nye kontrolprogram.

Lovgivning

Vores afgørelse om kontrolprogram for Læsten Distributionsvandværk er truffet i henhold til § 17, stk. 3 i Bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, BEK nr. 221 af 25/02/2025.

I henhold til § 17 stk. 3 skal Randers Kommune, som tilsynsmyndighed, fastlægge kontrolprogrammet i en afgørelse. Herudover skal vi til enhver tid tage kontrolprogrammet op til fornyet vurdering, når det er miljø- eller sundhedsfagligt begrundet. Kontrolprogrammet gælder i maksimalt 6 år fra 2025 - 2030, før det jf. § 17 stk. 3 enten skal opdateres eller godkendes uden ændringer.

Klagevejledning

Der kan klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over kommunens afgørelse efter Vandforsyningslovens §75, indtil 4 uger efter at afgørelsen er offentliggjort. Du er klageberettiget, hvis du er part i sagen, har en retlig interesse i sagen eller repræsenterer en landsdækkende forening og organisation, der som hovedformål

har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser.
En eventuel klage skal indgives via

Klageportalen på Nævnenes Hus: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Afgørelsen er annonceret på Randers Kommunes hjemmeside, www.Randers.dk, den 09/04/2025, og sidste dag for klage er den 07/05/2025.

Vi gør opmærksom på, at du skal bruge MitID for at klage, også hvis du repræsenterer et firma eller en organisation. Der skal indbetales et gebyr på 900 kr. for at klage som privatperson og 1800 kr., hvis du repræsenterer et firma eller en organisation.

Hvis du ikke kan bruge den digitale klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal normalt afvise en klage, der ikke kommer ind via Klageportalen. Hvis du af en eller anden grund ikke kan bruge ovenstående klageadgang, så kan du sende din indsigelse til Randers Kommune sammen med begrundelsen for, at du ikke kan anvende klageportalen.

Kommunen videresender din henvendelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som vil afgøre, om du har en gyldig grund til ikke at anvende klageportalen.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden seks måneder efter afgørelsen er meddelt, jævnfør Vandforsyningslovens §81.

Kontakt

Ring eller skriv endelig til os, hvis der er spørgsmål. Vi kan træffes på drikkevand@randers.dk eller på tlf. 2255 5618.

Med venlig hilsen

Asger Ryge Petersen

Geolog